

אהרון דוידי (צנחנים)

28.4.02

- יורם: אז אני מבקש קודם, שמך אהרון, נכון? אהרון דוידי ומספר אישי?
דוידי: מספר אישי? לא זוכר.
- יורם: השתחררת תת-אלוף, נכון?
דוידי: אה, כן, אני ת"אל.
- יורם: ובמבצע קדש היית?
דוידי: במבצע קדש הייתי, בחט' הצנחנים מפקד גדוד.
- יורם: היית סגן-אלוף כבר?
דודי: הייתי, כן, הייתי, אני חושב שכן, נכון.
- יורם: איפה למדת? איפה נולדת?
דוידי: בארץ.
- יורם: איפה?
דוידי: בתל אביב.
- יורם: איפה? באיזה חלק? אני תל אביבי גם כן.
דוידי: בתל אביב בשכונת נורדיה.
- יורם: אה, די קרוב אלי, אני בסמולנסקין מול הסופרמרקט של בן-יהודה. אתם בדיזנגוף סנטר, נכון?
דוידי: כן, נכון. זה היה צריפים ואנחנו גרנו ברח' בוגרשוב.
- יורם: יסודי למדת בתל נורדאו, נכון?
דוידי: תל נורדאו, בטח!
- יורם: גם אני. ותיכון?
דוידי: תיכון, איך זה נקרא? תיכון-חדש.
- יורם: מלחמת השחרור השתתפת?
דוידי: בטח.
- יורם: איפה?
דוידי: חטיבת הנגב
- יורם: המשכת ישר לקבע?
דוידי: כן.
- יורם: ואיזה תפקיד עשית במלחמת השחרור?
דוידי: עד '53 הדרכתי בבה"ד 1 ואחר כך עברתי למ"כ בצנחנים.
- יורם: באיזה גדוד? 890?

דויד: אז היה רק גדוד אחד.

יורם: בפעולות התגמול השתתפת? באיזה? אתה זוכר איזה שהיא, משהו מיוחד? איזושהי פעולה מיוחדת?

דויד: בוודאי. אבל אתה רוצה לדבר על סיני?

יורם: אני רוצה להיכנס לסיני!

דויד: הפעולות... אתה מעוניין בצד הפסיכולוגי?

יורם: אני מעוניין בצד האנושי.

דויד: זה הדבר הכי חשוב. זה הדבר שלא משתנה עם הזמן. הדבר היחיד שלא משתנה במלחמות, היסטוריה של מלחמות, זה... שעוסקים באנשים! הפסיכולוגיה לא משתנית. פחדים, מנהיגות, דברים מהסוג הזה שמסוגים שונים.

יורם: באיזה פעולות השתתפת בכל זאת בתגמול?

דויד: הייתי בתגמול, הייתי בדי הרבה עד אה... עד שנות ה-60, עד מלחמת סיני לפחות אחר כך הייתי במטכ"ל איזה שנה וחצי נסעתי לבי"ס למלחמה בצרפת, אחר כך הייתי במטכ"ל שנה, אני חושב, אחר כך חזרתי לצנחנים זהו.

יורם: את התקופה שלפני מבצע קדש.

דויד: זה גם כתוב, אתה יכול לקבל את הכל דרך ההיסטוריה של צה"ל. יש גם כתיבה לא ממוסדת של עיתונאים וכל מיני חברה' כאלה, כתיבה סנטימנטלית אני קורא לזה. זהו

יורם: ואיך התחיל מבצע קדש אצלך? אתה זוכר ממש את ההתחלה, את ההתחלה?

לפני מבצע קדש יצאתי ללימודים, אני לא זוכר אם זה היה לימודים של גמר תעודת-בגרות שלא הייתה לי או שזה היה... אחרי קדש למדתי ב... למדתי למוד צרפתי כדי להגיע לבי"ס למלחמה. אבל לפני מבצע קדש הייתי בלימודי השלמה לקראת בחינות-בגרות. אחרי שהייתי מפקד גדוד כבר בצנחנים ואז נקראתי לפקד על גדוד שהוקם במיוחד לצורך זה. היו בו פלוגת-הסיור החטיבתית בפיקודו של מיכה בן-ארי (קפוסטה), היו בו שתי פלוגות נח"ל שהצטרפו לצנחנים, היו בו, אני חושב לוי חופש גם כן, אני לא זוכר, עוד פלוגה מ-890 אני חושב, לוי חופש, כן, לוי חופש והיה עוד פלוגה טירונית של 890 עם צורי שגיא היה המפקד. אני לא בטוח, אני לא זוכר את הרכב הפלוגות, את הפרטים וזהו. אז אני חושב שנקראתי לשרות הפעיל חזרה שלושה או ארבעה ימים לפני התחלת המבצע. וקבלנו תדריך אני חושב שהורדנו אותו למטה, ז"א למ"פ-ים, רק בדרך לסיני, הדרך עברה דרך עין-חצבה, כדי ליצור את ההטעיה כאילו שהולכים נגד ירדן. אתה מכיר ודאי את ה...

יורם: כן. מי העביר לכם את ה... זה הייתה פקודה מסודרת!

דויד: נכון. אריק שרון הוא היה מפקד החטיבה.

יורם: אתה זוכר את המעמד או שזה...

דויד: כן, היה מעמד, נתן פקודה, כמו הרבה פעמים לפני זה נתן פקודה. זהו, ואז מה שקבלתי...
יורם: הייתה איזה התרגשות מיוחדת בגלל ש... ?

דויד: כן, התרגשתי כי זה הלכנו נגד מצריים, מבצע גדול. מה שקבלנו זה תצלום אוויר. הייתה לי גם מפה
מאד לא מדויקת, מפות של סיני של 250000 מאד לא מדויקות. אבל היה לי תצלום אוויר של לאורך הציר
שנתן בערך רוחב של 2 ק"מ של הציר שעליו היינו צריכים לנסוע והגדוד שלי היה צריך להוביל כשפלוגת-
הסיור על זחל"מים והאחרים על משאיות אולי היו עוד כמה זחל"מים. היו לנו שתי מחלקות טנקים IMX13
והיה לנו מרגמות כבדות.

יורם: 82.

דויד: 120. אה... אני לא זוכר אם היו לנו מרגמות 120 תחת פיקוד הגדוד. יכול להיות שזה היה תחת
פיקוד החטיבה. לא היו לנו מרגמות 81 של הגדוד של מחלקת מרגמות 81 זה מה שהיה לנו. ו... המשימה
הראשונה שלנו הייתה לכבוש את מוצב אה... איך הוא נקרא? הראש כבר לא עובד, כונתילה, זה משטרה
ומוצב מצרי שהיה על גבעה ששולטת שם על המישור של הפארן אני חושב, של נחל פארן, וזה עשינו
עוד לפני חשיכה מוחלטת, ואת זה עשתה פלוגה של לוי חופש עד כמה שאני זוכר, אני לא בטוח, כן זהו
והוא פשוט פרש את הזחל"מים, כנראה שגם לו היו זחל"מים והוא ב... אולי גם פלוגת-הסיור הייתה
וכבשו את זה. ההתנגדות הייתה באופן יחסי חלשה.

יורם: איפה אתה היית במעמד הזה?

דויד: אחריהם קצת, אני בדרך כלל עומד די קרוב לאירועים.

יורם: אתה ראית איך הם עושים את זה?

דויד: אה... הם עלו דרך שדה-מוקשים אנטי פרסונליים ואיזה זחל"מ או שניים אבדו גלגלים בגלל המוקש
הזה. אנחנו מיד המשכנו הלאה בלילה עד באר תמך זה נקרא, שם קבלתי פקודה לעצור לארגון כל החטיבה
כי הרווחים נפתחו מאד. בערך ב-אני זוכר, אני חושב שזה היה ב-4 בבוקר, קבלנו אישור להמשיך
להתקדם, כי דרשתי שזה יהיה, אם לא בחושך אז לפחות כשהשמש נמוכה, באנו ממזרח, הייתה למצרים
שמש בעיניים, דבר חשוב מאד. וההתקפה השנייה הייתה התקפה שהיא היום אני חושב לא כל כך
מפורסמת אבל היא הייתה ה... אחד הקרבות המוצלחים ביותר שהיו במלחמה הזאת. לא קבלה פרסום
מספיק. שם פרשנו את פלוגת-הסיור, המתחם שנקרא מתחם-תמך נמצא, אני כבר לא זוכר איזה מרחק,
אולי איזה 10 ק"מ, באר תמד, והוא שולט, הדרך נכנסת לאמצע, עולה למעלה וממשיכה הלאה. ויש רכסים
משני הצדדים שהם היו מוחזקים, לא יכול להגיד לך כמה הכוח אבל היו שתי פלוגות. המתחם נמשך
אחורנית עוד כ-2 ק"מ אז אני משער שהיו שם שתי פלוגות, לא יודע בדיוק אבל גם נשק נ"ט יותר כבד
משל פלוגה רגילה. העובדה שהייתה לי רק צילום אוויר של רוחב של שני ק"מ מראש דברנו על זה שנכבוש
את המקום הזה אף על פי שאפשר, לאחר מעשה, שבדקתי את זה, אפשר היה לעקוף אותו בקלות ולא
להלחם עליו. אבל מה שעשינו זה פרשנו את ה... ידענו שיש שם מוקשים אז פרשנו את הזחל"מים שלנו

כשפלוגת-הסיוור בראש, לרוחב של כקילומטר משני צדי הדרך כדי שיחשבו שאנחנו עולים על שדה המוקשים ואז הפקודה הייתה מיד ממש, 100 מ' לפני השדה במהירות רבה להיכנס לשורה ולהיכנס דרך הדרך ששערנו שהיא לא ממוקשת. בכל זאת עלה שם רכב אחד על מוקש. הדרך הייתה צרה, בכל זאת הצלחנו לעבור, בשלב הזה בלי אבדות. למעשה המצרים נשברו מפחד מהמהירות של ההתקפה. היו אתנו גם שני טנקים שירו והפחידו אותם. גם מחלקת מרגמות שירתה. זה הפחיד אותם מאד. זהו, אחר כך בתוך, הייתה שם מלחמה על החלקים הפנימיים בערך 2 ק"מ. אני חושב שבתוך כל הדבר הזה היו שלושה הרוגים, כמה פצועים. לא, לא מחיר יקר לדבר הזה ביחוד שזה פתח את הדרך הלאה. אחרי הכבוש של זה קבלתי שוב פקודה לעצור. לא יודע בדיוק למה. החטיבה הייתה כבר די קרובה ואז העברנו את הזחל"מים לגדוד של מוטה גור שהיה גד' 50 והוא הלך קדימה וכבש את תמד. מוצב תמד שמצא ודאי, אני לא זוכר בע"פ אבל נמצא ודאי 20 או 25 ק"מ הלאה, מערבה, דרום-מערבה. זה, בזה נפסקה המלחמה שלנו. כשהגענו בשיירה להתחבר עם רפול, זה היה כבר יום שלישי בבוקר. נכון? שני התחלנו בערב, שלישי עשינו את המלחמה. הגענו בשלישי בערב. ביום רביעי בבוקר ביטלו את הגדוד שלי וצרפו אותו לשער הגדודים. כן, זה מה שאני חושב מה שהיה. המתלה התחילה ביום רביעי בבוקר. זה היה 31.10.

יורם: אתה זוכר את הפגישה עם רפול? איך התקבלתם? אני משער שהתקבלתם בשמחה רבה.

דויד: בשמחה.

יורם: כי הם היו שם די לבד!

דויד (בחיוך): 500 איש לבד. מה זה 500 הצבא המצרי לא היה מצליח להוציא אותם אילו היו במקום כל כך גרוע מבחינת טקטית שאפשר היה לצלוף אותם, אבל לא משנה, זה... מה שאני בטוח זה, רפול לא התרגש מהעסק הזה ואף אחד שם לא התרגש יותר מדי ביחוד בגלל רפול. וזהו. הייתה שמחה, כמובן, אני חושב שעוד ראינו כמה הפגזות עליו ממרגמות 120 שירו מתוך המייצר של המתלה. זהו. שכבנו לישון. היינו עייפים כי לא ישנו יומיים לפני הפעולה בגלל ההכנות. זהו. ואז יצא סיוור בפקודו של מוטה או חקה, חקה היה סמח"ט. אני לא יודע אם הוא פיקד על כוח או מוטה. אני משער שחקה פיקד. מאחר שהם נסעו לכיוון התעלה, אני הצטרפתי מאחורנית כמו כל פלוגת-הסיוור, דרך אגב מן ברדק. כזה כמו במלחמת השחרור. אנשים עלו על מכוניות. פלוגת הסיוור שלא היה לה מקום עלתה על משאיות, משאית או שתיים – שלוש שהיו גם כן מלאות חביות דלק שנסעו בשיירה. אני אפילו לא יודע למה שלחו משאיות עם דלק למבצע הזה, כי היה צריך לתדלק עוד פעם בטווחים כאלה. זהו. ואז נסענו בסוף השיירה. היינו בטוחים שהכל בסדר שמענו קצת יריות מקדימה השיירה נעצרה. חכינו ואז רצתי לחפש מכשיר קשר לראות כי אפילו לא היה לי מכשיר קשר. ומוטה הודיע לי שהוא תקוע. יורים עליו מצב קשה ואז היה צריך לארגן את כל הכוחות מאחור. הצבנו מרגמות 120, הטנקים רצו קדימה. דרך אגב, אז כבר נשארנו רק שלושה טנקים מתוך השמונה. אחד התהפך ואחד התקלקל בדרך, אני לא זוכר בדיוק את הפרטים. אבל נשארנו לנו אולי שלושה פגזים לכל טנק. זהו. ואז יצרתי קשר עם מוטה עם מ"ק ומיד, והוא הסביר את המצב. לקחתי את...

הצבנו מרגמות, לא זיהיתי את האויב, מאיין ירו. מוטה בקש שיעלו על הרכסים למעלה כי משם יורים עליו. המצב, אני מוכרח לומר שלא היה לגמרי ברור לי. לא הייתה לי תצפית מספקת. הייתי בעצמי לחוץ מזה שמוטה היה נרגש כי אנשים שלו נפגעו והוא בעצמו היה כל הזמן תחת אש. אז שלחתי את פלוגת-הסיור לעלות כשאנחנו מסתכלים מערבה במתלה, זה היה ברכס הימני הגבוה, ולחסל שמה את האויב. אני חושב שכל העסק הזה היה בשעה 2 בצהריים. ומוטה בקש עזרה בפינוי פצועים. אני שערתי שהוא שם יחד עם חקה לא ידעתי שחקה נסע הרבה יותר קדימה ונעצר שם. הודעתי כמובן לאריק מאחור מה היה המצב. הוא אמר שהוא ישלח תגבורת. בינתיים, לאחר שמוטה אמר שיש לו הרבה פצועים במצב קשה מאד, שלחתי את דן זיו שהיה סגן-משנה אני חושב, והוא עבר, והגיע למוטה שהיה קדימה, נדמה לי, אני משער 400 או 500 מ' אבל ממש בתוך המיצר והוא היה, היה לו מחסה מסוים ומי שיצא החוצה הוא שנפגע. דן זיו רץ מהר לשם, העמיס כמה פצועים שהוא יכול. הוא היה בתוך הזחל"מ והספיק לעבור חזרה אבל הוא קבל אש חזקה מאד. את זה ראינו. האש הזו גם אש נ"ט גם ירי ממקומות גבוהים, ירי שנכנס לתוך הזחל"מ וכך הוא פינה את הפצועים העיקריים, הקשים יותר, אבל בכל זאת באותה שעה הוא עבר בלי התרעה מוקדמת, ולכן לא ניצלנו את המעבר הזה לאיתור המדויק של האויב.

יורם: אתה היית בתוך המיצר כבר, נכון? המיצר הוא בננה כזאת.

דויד: נכון, בננה, הכביש מתעקל. אנחנו היינו על איזה רכס שצפה היטב. עלינו הם לא ירו כי היינו בטווח של אולי 400 או 500 מ', זה היה רחוק, אף על פי שאני בטוח שהם ראו אותנו. אז הגיעה תגבורת כעבור כשעה כי רפול, שלח את רפול עם שתי פלוגות של עובד לדיז'ינסקי ועוד פלוגה אני חושב של נח"ל עם מפקד בשם, שכחתי את שמו, ידעתי את שמו ו... אולי הייתה גם הפלוגה שלא... לוי חופש. אני מזכיר את לוי חופש כי הוא היה מפקד יוצא מן הכלל והגיעו גם תול"רים עם ארזל היו שם.

יורם: מי?

דויד: ארזל זה קצין שהיה אחר כך אלוף-משנה או תת-אלוף אני זוכר. הוא היה מפקד מחלקת התול"ר. זה היו כלים חדשים שקבלנו מהצרפתים. הוא השתהה בתל-נוף ללמוד את הכלים וצנח רק בלילה מפני ש... הוא לא צנח עם רפול כי היה צריך ללמוד את ההפעלה של התול"רים, זה היה אז כלי חדש.

יורם: הוא צנח לחוד? היו למעשה שתי צניחות במתלה?

דויד: כן, אחת הייתה אחרי הצהריים בשעה 5.

יורם: זה הצניחה הידועה!

דויד: ואחת הייתה אני חושב ב-8 או 9 בערב של ארזל. מחלקת התול"ר צנחה יותר מאוחר. לא הייתה לו בעיה כי כבר סימנו לו איך לצנח בלילה. לרפול הייתה בעיה. לכן הוא צנח באור אחרון כדי לראות איפה הוא צנח. זהו. זה היה המצב, היו חילופי אש. פלוגת-הסיור התקדמה, נפגעה קשות. זה לקח הרבה מאד זמן. מדוח לי יש אנשים שנפגעו. אני לא רואה מאיין יורים. קיצורו של דבר, אמרתי לו, מוטה, המצב קשה מאד תנסה להתקדם. הוא התקדם ובאמת הוא הגיע עד חלק מהקצינים שלו שלא נפגעו, לא, קצין היה,

קצין היחיד, הוא בעצמו נפצע כשקבל כדור בחזה ואני חושב ששני קצינים שלו דווקא לא נפגעו זה דוביק ונו... צביקי. צביקי היה גם כן מ"מ שם והם לא נפגעו. אבל נפגעו לו מתוך 48 איש נפגעו לו 24. חלק הרוגים וחלק פצועים. אחרי המלחמה שאלתי אותו: אם ירו עליכם כל כך למה, למה הסתערתם ביום, למה לא אמרת לי? אומר "למה הסתערתי? כי אמרת לי" זה פשוט, אני מוכרח לומר לך כמעט ירדו לי דמעות מהעיניים כי אני לא שיערתי את הקושי, ירו עליו מטווחים קצרים כל מי שהתרומם, 50% מהאנשים שלו נפגעו. חלק הגיע אפילו עד קצה המצוק ונפל למטה וקפץ והמצרים הרגו אותם. חלק נשאר בחיים, אני לא זוכר כמה. זהו. אחר כך עלו אנשי נח"ל, גם כן הם לא הלכו יותר בזהירות, קצת ירו על הסיירת ו... זה דברים שקורים וראיתי לקראת הערב ששום דבר לא ייצא מזה אם לא נאתר אותם וגם אם לא נעשה התקפת לילה כי התקפת לילה היא זה השטח שלנו אז היה. אז בשביל לאתר אותם בקשתי מתנדב. יורם: קנדרור, נכון?

דויד: נכון, אבל לפני קנדרור קפצו כל הקצינים שהיו אתי שם, בהם שני רמטכ"לים, אחד היה רפול ואחד היה מוישה וחצי. למעשה כל הקצינים שהיו לידי, ארול, כל אחד מהם התנדב לקחת ג'יפ לנסוע מהר פנימה בשביל שנוכל לאתר את העמדות ברור שאם היינו מתקדמים לאט אז עמדה אחת הייתה יורה אבל אם ג'יפ עובר מהר, כולם יירו עליו. אה... יהודה התנדב. ומאחר שאת הקצינים הייתי צריך בשביל האיתור של המטרות אמרתי לקנדרור "תיסע" והוא, ראיתי שהוא היה נחוש בהחלטתו אבל קצת ראיתי את המתיחות על הפנים שלו כי הוא היה לידי וראה את כל מה שקורה שם, הסברתי לו שהוא צריך לרוץ מהר עד מוטה, להכנס שם למחסה ולנסוע כל הזמן שהוא יכול. אפילו כשהוא נפגע וזהו. הוא עלה על הג'יפ, חלקתי לקצינים גזרות, כל אחד הסתכל במשקפת והוא נסע וכמובן קבל מכת-אש חזקה מהרבה מאד העמדות וזה למעשה נתן לנו מודיעין מספיק להתקפת לילה. בהתקפת הלילה בקשתי שתי פלוגות ששם כל פלוגה תהיה 25 איש. הכי טובים. היו שתי פלוגות, קבוצה אחת של לוי חופש עם 3 קצינים וסמלים, 25 איש שהצטרף אליהם גם אפרים גרנט (*ברנד) שהיה פצוע מפעולות קודמות עם יד מגובסת, והחליט להצטרף כי הוא ראה את העמדות היטב. ובצד שמאל של הדרך הלך עובד לדיז'ינסקי שהיה מפלוגת התגבורת של רפול. עובד גם כן הוא והסגן והקצינים והסמלים הטובים כך שכל ההתקפה הייתה עם 50 איש בסה"כ. על מספר הרבה יותר גדול של מצרים. אבל הסיבה הייתה שבכלל הסיבה של השטח לא היה ניתן לפרוש שם. היה צריך ללכת על מדרגות כאלה שהלכו בקו גובה. באמת, לוי הלך בשלושה, שלושה, בשלוש שורות בשלושה קווי גובה, נקרא לזה. בצד השני, עובד, הוא גם כן שלח, הלך קדימה עם חוליה והיתר מאחוריו. הלכה חוליה אחר חוליה.

יורם: החוליות התחלפו ביניהן כמו בלש"ב?

דויד: מה זה התחלפו, אצלנו לא מתחלפים, עד שלא נהרגים לא מתחלפים.

יורם: אם נגמרת מחסנית?

דויד: נגמרת, אז אתה לוקח מחסנית אחרת ושם. פרוצדורה של ההחלפה היא כל כך מסובכת שלא היה כדאי. עד כמה שאני יודע. כי אני יודע שאצל לוי חופש נהרג קצין ועוד אחד והמשיכו אז מי נהרג הלכו אחריו. פעולת הסבחה שהייתה ב'55 הייתה מחלקה אני חושב של ישי צימרמן מהגיבורים שלנו. שהוא הלך ראשון, הוא היה המ"מ והוא הלך ראשון והוא דפק את כולם, נתנו לו מחסניות והוא עשה את זה כי הוא היה החייל הכי טוב. לא פחד. כן זהו. אז כמובן התקפת הלילה הייתה מוצלחת חוץ מזה שנהרגו בצד של עובד, עובד נהרג, שני המ"פ-ים, הסגן שלו מצליח, עוד איזה אני לא זוכר כמה, היו מעט הרוגים שם כי סך-הכל מעט אנשים נלחמו אבל נלחמו באומץ. מישהו סיפר לנו, אני לא זוכר את המקרה, הוא הלך בחושך וגישש ותפס ביד את הקנה של המקלע של העמדה שהוא היה צריך לדפוק. זהו. ואז חקה התחיל בערב להתקדם חזרה כי הוא הבין שמוטה תקוע ואז תאמנו שיהיה גבול גזרה. היה שם איזה משוריין שנפגע ובער, משוריין מצרי כמובן, וזה היה גבול הגזרות. שלא יפגעו אחד בשני וזהו. ואז הגיעו למוטה, התחברו אתו, הוציאו את שאר הפצועים וזהו. למחרת הלכו לבדוק את השטח כמה הרוגים יש, מצאו שם הרבה מאד הרוגים, אני לא ראיתי בעצמי אבל אה... אברהם ארליך שהיה אז מ"פ אצל מוטה, אמר לו שהוא מצא 150, הוא ספר 150 הרוגים. אני לא ראיתי את זה בעיניים שלי. זהו, זה הספור. להגיד לך שזה הייתה פעולה קלה, לא! זו הייתה פעולה קשה שדרשה עצבים חזקים ו... הדבר הכי חשוב היה שניצחנו בפעולה קשה שהייתי אומר רוב הצבאות היו רואים את המצב כאבוד ו... לא נקרא לזה נכנעים אבל מנסים להציל את מה שאפשר. היו, יש הרבה דוגמאות היסטוריות של יחידות שנכנסו למיצר ולא יצאו ממנו...

אבל שם צריך היה לגמור. להתקש ולעבור מהיום שהצלחנו לעבור מהיום ללילה, זה אולי השיקול הכי חשוב שעשיתי שם בפעולה הזאת. זהו.

יורם: מה אתה חושב על המצרים? איך הם?

דויד: ירו, ירו עד שנהרגו. חלק ברח אני חושב. אני למחרת, ז"א ברגע שנגמר הקרב שעשיתי באופן מאולתר כי במקרה הייתי שם, אז זהו. חוץ מאשר דווח לא עשיתי יותר כלום. למחרת, אני חושב שיום חמישי או שישי, יום חמישי למחרת, כבר הגיע משה דיין ונסעתי אתו לאל-עריש, הוא בקש.

יורם: הייתה שמה הוראה שהביא את גנדי, נכון?

דויד: לעשות סיור. זה אני לא בקי בפרטים. לא שמעתי. הם הסתודדו שניהם.

יורם: רק בין שניהם זה היה?

דויד: שניהם ישבו בצד, אף אחד לא שמע מה שהם אמרו כי אנחנו, זה היה, מדברים עם מפקד החטיבה, מפקדי-גדודים מחכים עד שמקבלים פקודות.

יורם: ז"א שהיחיד שיכול לספר מה שהיה שם על באמת זה אריק שרון.

דויד: כן, בטח. גנדי נתן לו אישור, זה ללא כל ספק. אני חושב שגנדי עוד היה בזמן שיצאנו וזהו. איזה כוח? מה הגודל? זה בכלל לא חשוב, קשקוש. שולחים מה ששולחים. צריך להשאיר למפקד במקום

להחליט. לא איזה קצין מהמטכ"ל שאינו יודע מה התנאים יכול להחליט. זה היה, ללא ספק, זאת הייתה שגיאה לרוץ כמו שרצנו שם בלי לסייר קודם, בלי לראות, לא, הפעולה לא הייתה זהירה, ללא כל ספק. במלחמות התהילה הולכת במקום שיש הרבה הרוגים. שם היו הרבה הרוגים ובאמת הייתי אומר שהחיילים והמפקדים גילו אומץ-לב יוצא מהכלל בפעולה הזאת, אבל... לא סירנו. המפקדים היותר גבוהים לא נתנו את התנאים הטובים למפקדים הנמוכים לנצח. זהו. אני משער שדברים דומים לאלה וודאי תראה בדיווחים הקודמים שלי.

כדאי לך לדבר עם אנשים שהיו בסיוור... מיכה קפוסטה הוא היה האיש הראשי...

.....

מלחמת השחרור הייתה מלחמת שחרור ואחרי זה הייתה הנפילה של השנים הראשונות שאחרי המלחמה עם כל הכישלונות שהיו לנו, אני לא יודע אם אתה זוכר, עם הקמת 101 ואחר כך, 101 אולי פחות אבל עם הגדוד שלנו כשהגיע אריק זה שינה בכלל את כל המושגים של המלחמה כולל מלחמת-השחרור. במה זה שינה. 1) במלחמת-השחרור מפקדי גדודים לא נלחמו. היו רחוק מאד מהפעולה. אולי זה היה מוצדק כי היו מעט גדודים ביחס אבל...

יורם: זה גם השיטה הבריטית, זה שיטה שלמדו מהצבא הבריטי.

דויד: לא יודע, זה אני לא מכיר, לא יכול להגיד לך. אבל גם מם-פאים (מ"פ-ים) במידה רבה, לא תמיד, היו מ"פ-ים נפלאים גם אז, היו במרחק גדול מדי מהפעולה עצמה. לכן, בפעולה הזאת מ"פ הלך קדימה, בקצור הלך ראשון, החייל הכי טוב הלך ראשון. אם לא ראשון, אז שני. זה דבר שהועבר לצה"ל אחר כך, אפילו לפני זה, אבל ביחוד אחרי זה באו מהמטכ"ל ממה"ד, ללמוד את הלקחים. היו כל מיני לקחים, חלקם לקחים טקטיים ז"א... וחלקם לקחים מנהיגותיים: איפה צריך לעמוד מפקד, מה הוא צריך לעשות, אלה דברים חשובים מאד שהם... חלקם היו גם טכניים, איך מכניסים בנגלור מתחת גדר, דברים מהסוג הזה. זהו.

יורם: לי יש הרגשה שעד מבצע קדש מדינת ישראל הייתה מדינה על תנאי - גבולות פרוצים, שכל אחד עשה מה שהתחשק לו, פידאינים וכו'. ומבצע קדש זה פתאום התייצב.

דויד: ללא ספק שהעוצמה גדלה מאד אחרי זה הכוח הצבאי גדל, גם של האויב גדל ומבחינה זאת אני חושב שמאחרי מבצע קדש, אולי זה היה ששת הימים, אני משער שזה היה באזור מלחמת ששת הימים היה, נקבע כלל אסטרטגי, זה שמעתי מפי, ישירות מפיו של משה דיין שמדינת ישראל צריכה לעמוד תמיד בלפחות במדרגה אחת קדימה מכל ארצות-ערב מבחינת המודרניזציה של הנשק ושל הציוד. זה היה בעיקר במה שנוגע לחיל-האוויר, בטנקים, בדברים מהסוג הזה וזהו. השגנו...

יורם: במלחמת יוה"כ התברר שגם רובה זה דבר מאד חשוב.

דויד: במלחמת יוה"כ א. לא הייתי כבר בצבא. במלחמת יוה"כ יש הרבה מה להגיד עליה... היו לנו שגיאות אסטרטגיות בהכנה למלחמה הזאת כי חלמנו על העבר ולא על מה שיהיה בעתיד. והיו לנו עדויות תחת

הידיים. ידענו שיש להם RPG 50.000 ו-RPG 50.000 זה דבר שצריך להשפיע. ושיש להם טילים נ"ט. טוב, זה קשה מאד לשער מה תהיה המלחמה הבאה ללא כל ספק, אם עושים שגיאה אז לא עושים אותה בכוונה. לעתים עושים אותה מתוך מצ'ואיזם אבל לעתים, פשוט אי-אפשר לדעת מה יקרה. זהו.

יורם: איפה סיימת את מבצע קדש?

דויד: איפה סיימתי?... לא, הגדוד התפזר ל... שמו אותו... כל פלוגה הלכה לגדוד אחר. פלוגת-הסיור נהייתה פלוגת-סיור חטיבתית ופלוגות אחרות צרפו אותם לגדודים האורגינליים שלהם ככה. הקימו בשבילי גדוד מיוחד מהאירוע הזה, אחד, שניים, שלושה, ארבעה גדודים: אחד גדוד מילואים, אחד גדוד 50 עם מוטה, אחד גדוד 890 עם רפול והיה הגדוד שלי שהיה גדוד מאולתר שהוקם לצורך המבצע והתפרק אחר כך.

יורם: מה עשית אחר כך...

דויד: המלחמה הייתה כמה ימים סה"כ וחזרתי חזרה, אני חושב שהמשכתי בלימודים, כן, הלכתי ללימודים אחר כך, כן זה מה שעשיתי, אחר כך התכוננתי לנסוע לצרפת.